

CDA Westerwolde

Met lokale kracht

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Met elkoar, veur mekoar

Met dit verkiezingsprogramma beschrijven wij ons perspectief op onze mooie en landschappelijk unieke plattelandsgemeente: een **krachtige plattelandsgemeente waar het goed wonen en leven is**.

We willen een gemeente zijn waarin we samen zorg dragen voor elkaar en voor een fijne en veilige leefomgeving. Hierin heeft iedereen betekenis en **is iedereen van waarde**. Het gezin zien wij als het fundament van de samenleving. Vanuit ons christendemocratisch gedachtegoed zetten wij ons in: 'zij-aan-zij', met oog voor elkaar, samen komen we verder.

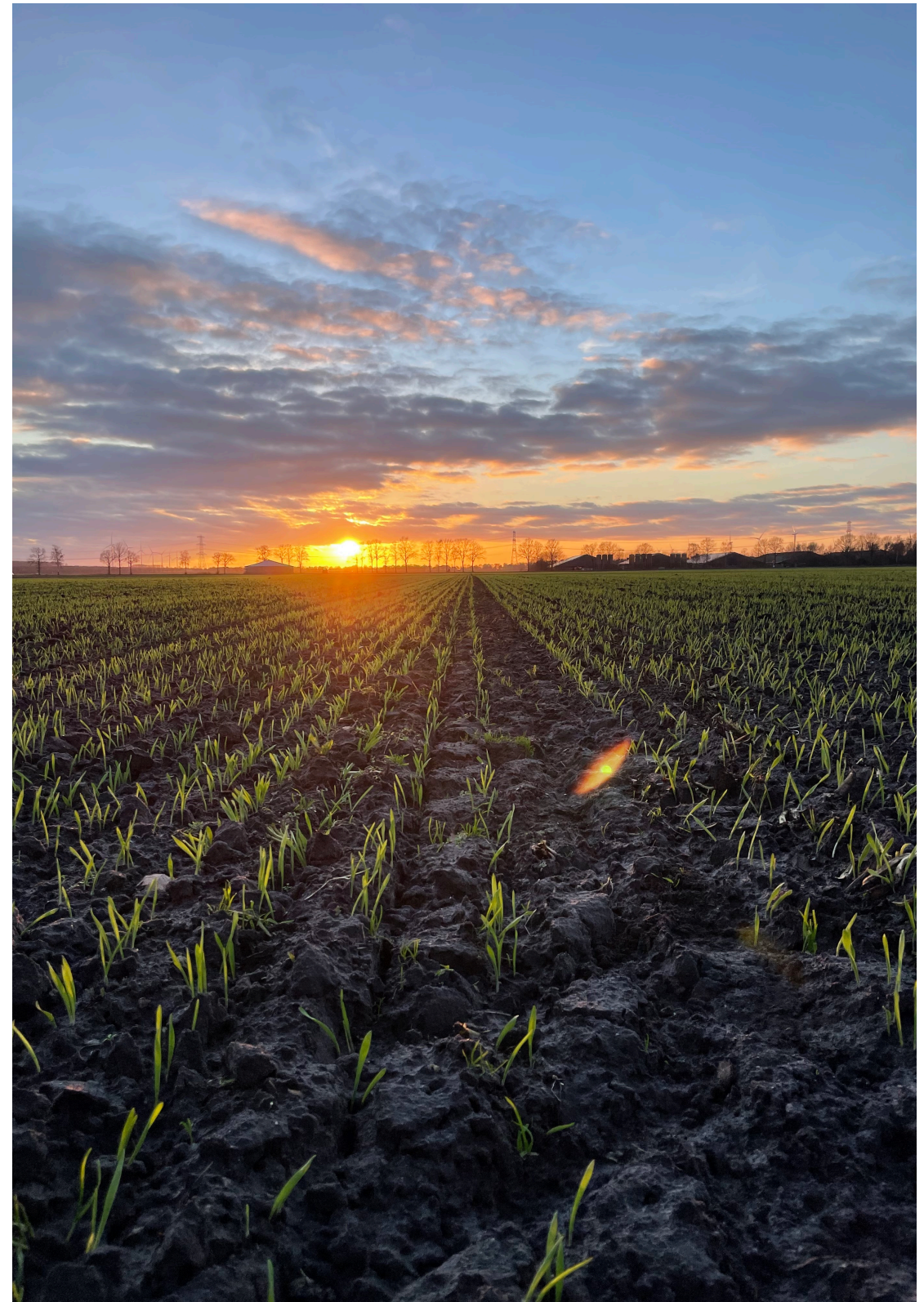
Met dit omzien naar elkaar, het **Noaberschap** zoals we dit op ons platteland noemen, hebben we een krachtig middel in handen om samen onze gemeente verder te laten groeien tot een bloeiende gemeenschap. **Bewoners, bedrijven, organisaties en gemeente zijn samen aanzet** om dit vorm te geven. De gemeente draagt bij vanuit een faciliterende rol en laat ruimte voor variëteit en veelkleurigheid.

Sterke plattelandsgemeente

Bij Noaberschap past ook verdraagzaamheid en begrip voor elkaar. Dit betekent ook begrip voor economische activiteiten, zoals van onze boeren. Wij zijn en blijven immers een plattelandsgemeente. Met begrip en respect voor elkaar en vanuit verbondenheid met onze leefomgeving willen we samen bouwen aan een mooi Westerwolde.

Onze plattelandssamenleving verandert snel. Westerwolde is steeds meer in trek bij mensen van buiten onze gemeente. Ook zij ontdekken ons geheim! Daarbij dragen wij zorg voor de opvang en integratie van nieuwe inwoners van buiten ons land met verschillende culturele achtergronden. Samen met nieuwe bewoners willen we ons sterk blijven maken om het **Noaberschap levend te houden**.

Onze gemeente is de plek waar wij wonen, leven en vaak onze boterham verdienen. **Het is ons thuis**. Dit huis vraagt continue onze aandacht en vergt veel onderhoud om het in goede staat te houden. Er ligt een belangrijke opgave om met dit onderhoud onze gemeente, onze leefomgeving en waardevolle natuur op een verantwoorde wijze door te kunnen geven aan volgende generaties. Het CDA wil hierbij een **goed rentmeester** zijn.

Goed rentmeester

CDA Westerwolde wil een goed rentmeester zijn die streeft naar een financieel gezonde gemeente met aanvaardbare lasten voor onze inwoners.

Onze financiële huishouding staat onder druk, we hebben veel onderhoud in onze grote gemeente met relatief weinig inwoners. Inmiddels zijn wij koploper geworden in Noord-Nederland met de hoogste woonlasten per huishouding. In de afgelopen jaren zijn de woonlasten in onze gemeente met tientallen procenten gestegen. Om deze trend te keren zijn ingrijpende maatregelen nodig om het **wonen in onze gemeente betaalbaar te houden**.

Goed rentmeesterschap betekent voor ons ook dat we **blijven investeren in duurzaamheid** om de gevolgen van de klimaatverandering te beperken, zodat ook onze kinderen en kleinkinderen prettig kunnen leven in Westerwolde.

Op het platteland wordt vaak een beroep gedaan op de creativiteit van inwoners. Zoals de uitdaging om met elkaar **het voorzieningenniveau op peil te houden**. Inwoners steken zelf graag de handen uit de mouwen. In onze gemeente is deelname aan vrijwilligerswerk fors hoger dan in stedelijke gebieden. Wij geloven in zelfredzaamheid en mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden, niet vanuit eigen belang maar samen. We willen de 'burgerkracht' in onze samenleving dan ook beter benutten.

Sterke economie

Denken in mogelijkheden

Naast het genieten van de rust en de ruimte verdienen we hier ook onze boterham. Economische ontwikkelingen zijn van groot belang. We willen een **economisch sterke gemeente zijn en de kansen op toeristisch gebied beter benutten**. Daarom koesteren we onze ondernemers, zeker ook de agrariërs en willen we hun binnen de wettelijke kaders, zo veel mogelijk ondersteuning en ruimte bieden.

De krapte op de woningmarkt speelt ook in Westerwolde. We willen **onze jongeren en jonge gezinnen meer mogelijkheden geven om in onze gemeente te blijven wonen en ook onze ouderen passende huisvesting bieden**. CDA Westerwolde heeft hierop een visie en concrete oplossingen. Het tekort aan passende woonruimte moet een hoge prioriteit krijgen.

Westerwolde verdient een gemeente die in samenspraak met inwoners ontwikkelingen aanjaagt. Wij vinden dat inwoners niet alleen mogen reageren op nieuw beleid, maar dat **inwoners letterlijk gehoord worden en actief kunnen participeren** om nieuw beleid tot stand te brengen.

Wij willen initiatieven van inwoners beter faciliteren. Nog te vaak horen wij dat goede plannen van inwoners stranden op de bureaucratie. Denken vanuit onmogelijkheden draaien wij om in het denken in mogelijkheden. Hierbij hoort ook dat wij niet bang zijn om **het eerlijke verhaal te vertellen**.

Onze financiële situatie vraagt om een realistische houding, die vraagt om creatieve oplossingen. Alleen vanuit het eerlijke verhaal, een **oprechte nieuwsgierigheid naar elkaar** en vanuit het daadwerkelijk luisteren naar de boodschap van de ander, komt dialoog tot stand. Het is deze dialoog die het mogelijk maakt om het onmogelijke mogelijk te maken.

Goed Leven in Westerwolde

Economie

De gemeente Westerwolde is een prachtige plattelandsgemeente, waar het goed wonen, werken en leven is. De verschillende dorpen en kleine kernen kenmerken zich door een eigen cultuur, waarbij de onderlinge samenhang, het verenigingsleven en het omzien naar elkaar belangrijke dragers zijn. Ondernemers, groot en klein, zijn van essentieel belang voor het behoud van de leefbaarheid. Wij willen ondernemers ondersteunen en voortbouwen en investeren in de onderlinge verbondenheid om iedereen een goed leven te kunnen bieden in Westerwolde.

Westerwolde kent een krachtig ondernemerschap. Een **sterk MKB draagt bij aan het behoud van leefbaarheid in onze dorpen**. Het winkelaanbod verdient dan ook onze blijvende aandacht. Zorgdragen voor aantrekkelijke winkelvoorzieningen zien wij als een belangrijke taak. Naast het MKB kennen we ook grote ondernemingen en organisaties zoals de Avebe, Offichem, de Blankenborg, COA/IND en vele anderen. Zij maken het mogelijk dat onze inwoners een boterham kunnen verdienen. Wij zien het als onze taak om in nauw contact met ondernemers en organisaties, ontwikkelingen vanuit een gezamenlijk belang voor Westerwolde te kunnen faciliteren.

De agrarische economie is erg belangrijk voor onze gemeente.

Er liggen veel en grote uitdagingen te wachten op een oplossing. De opgave op het gebied van klimaat en de stikstofproblematiek zijn daar voorbeelden van. Dit kunnen we niet op onze gemeenteschaal oplossen. Hiervoor is de landelijke politiek aan zet. Het CDA heeft een helder perspectief voor boeren: de transitie naar een nog duurzamere en innovatievere landbouw is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

- Versterken van onze ondernemers-/industriekringen en handelsverenigingen optimaal faciliteren.
- Ruimte creëren voor uitbreiding van bedrijfslocaties inclusief wonen.
- Investeren in sterke winkelvoorzieningen in de dorpen.
- Cittaslow als “merk” voor toerisme en recreatie samen met ondernemers sterker in de markt zetten.
- Ondernemers faciliteren in het tot stand brengen van recreatieve en toeristische arrangementen.
- De bereikbaarheid van onze gemeente verbeteren door mee te werken aan het realiseren van de Nedersaksen spoorlijn langs Ter Apel.

Een gezamenlijke opgave waarbij de overheid beter op moet trekken met boeren, burgers en bedrijven. Hier staat CDA Westerwolde achter. Lokaal betekent dit dat wij in dialoog met boeren, burgers en bedrijven afwegingen maken over hoe de klimaataanpak in onze gemeente verder vorm krijgt.

Zo ligt in onze gemeente het Natura 2000 gebied, het **Lieftingsbroek bos**. Dit prachtige stukje oerbos in Weende heeft het moeilijk. Momenteel wordt gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak en is een commissie gevormd om de verschillende belangen tegen elkaar af te wegen. Als CDA Westerwolde ondersteunen wij dit proces.

Onze recreatieve en toeristische sector is een belangrijk pijler die bijdraagt aan een economisch sterke gemeente. Steeds meer toeristen raken bekend met "ons geheim". Hun verblijf hier is een belangrijke inkomstenbron voor het MKB. Meer samenhangend aanbod maakt het nog aantrekkelijker voor toeristen om hier (langer) te verblijven. Wij zien **Cittaslow als belangrijk middel voor ondernemers** in deze sector om Westerwolde aantrekkelijk te presenteren en gezamenlijk tot mooie arrangementen te komen.

De gemeente faciliteert dit proces. Dit betekent niet dat wij Westerwolde willen presenteren als natuureservaat of enkel als een rustgebied! Cittaslow Westerwolde betekent een krachtige en innovatieve plattelandsgemeente in al haar facetten.

Duurzaamheid

Westerwolde als koploper in duurzame energieopwekking in onze provincie. Daar zijn wij trots op. In relatief korte tijd zijn er al bijna voldoende zonneparken gerealiseerd om te kunnen voldoen aan onze opgave inzake duurzame energieopwekking.

Dit heeft echter wel een keerzijde. Veel landbouwgrond is verdwenen onder zonnepanelen en de ruimtelijke kwaliteit (landschappelijk) komt onder druk te staan. **Daarom is CDA Westerwolde terughoudend met het ontwikkelen van nog meer zonneparken**, dan alleen wanneer het een lokaal initiatief betreft die van toegevoegde waarde is voor onze gemeenschap en beperkte impact heeft op het landschap. **Dezelfde terughoudendheid betrachten we ook bij mogelijke initiatieven voor windenergie**, voor molens hoger dan 15 meter. Ook hier zal een lokale meerwaarde moeten blijken en zal de impact op het landschap en de hinder voor bewoners minimaal moeten zijn.

De **grootste uitdaging ligt in het verduurzamen van onze woningen**, zeker het oude bestand. Op initiatief van het CDA is het duurzaamheidsfonds opgericht. Een deel van de opbrengsten uit zonneparken wordt in het **duurzaamheidsfonds** gestort. Deze gelden moeten beschikbaar komen voor alle inwoners die hun woningen willen verduurzamen.

Bij aandacht voor het milieu hoort ook een **voortvarende aanpak van zwerfvuil**, aan deze ergernis moet een eind komen. Het gemeentelijk beleid van de laatste jaren met betrekking tot huishoudelijk afval verdient niet de schoonheidsprijs. Als CDA hebben we onze kritiek hierop duidelijk laten blijken.

We willen dat onze inwoners afval kunnen blijven scheiden, met de mogelijkheid om plastic afval kosteloos in te leveren bij een afvalbrengstation.

Wonen

De krapte op de woningmarkt is ook sterk merkbaar in onze gemeente. Het huidige woningaanbod is niet meer op maat. CDA Westerwolde heeft een visie en concrete oplossingen. Wij roepen niet alleen "Bouwen, bouwen, bouwen", maar komen met realistische oplossingen.

Wij willen vaart maken met het **creëren van nieuwe bouwmogelijkheden in ieder dorp**. Nieuwbouw kan echter niet tot gevolg hebben dat er op termijn leegstand komt. Dit betekent dat de juiste woningen op de juiste plek toegevoegd moeten worden. Door **meer passend aanbod te creëren ontstaat er ook voor jongeren en starters** ruimte om in hun eigen dorp te kunnen blijven wonen. Tegelijkertijd dient een passend woningaanbod voor ouderen te worden aangeboden. Wij willen mogelijkheden scheppen om **meerdere gezinnen onder één dak te laten wonen, of dicht bij elkaar**. Dit met het doel om voor elkaar te zorgen en dichtbij te zijn als dat nodig is. Deze initiatieven, zoals Woonhof Sellingen, dienen de volledige ondersteuning te krijgen. We willen de maximale ruimte vinden om deze initiatieven een kans te geven.

- Een duurzaamheidsfonds voor de ondersteuning van lokale projecten
- Een actieplan verduurzamen opstellen samen met inwoners, ondernemers en organisaties.
- Een voortvarende aanpak van zwerfvuil, met name bij onze winkelvoorzieningen.
- Scheiding van plastic huishoudelijk afval blijft mogelijk en onze inwoners kunnen dit gratis inleveren.

- Vaart maken met het creëren van nieuwe bouwmogelijkheden in ieder dorp.
- Minimaal 300 woningen bouwen (koopwoningen en sociale huurwoningen)
- Mogelijkheden scheppen om meerdere gezinnen onder één dak te laten wonen, of dicht bij elkaar.
- Wij willen lef tonen door als gemeente zelf bouwgronden uit te geven.
- Mogelijkheden onderzoeken om woningzoekenden woonachtig in onze gemeente voorrang te geven bij het in aanmerking komen voor een woning.

Welzijn, zorg en ondersteuning

CDA Westerwolde wil dat **iedereen in onze dorpen mee kan doen en ondersteuning krijgt voor wie dat nodig heeft**. Zorgen voor een ander is voor de meeste mensen logisch, een gebaar van zorgzaamheid voor elkaar. Toch speelt **armoede en eenzaamheid** ook in onze gemeente. Veel inwoners trekken zich dit lot aan en ontwikkelen initiatieven om dit tegen te gaan. Wij willen deze initiatieven van harte ondersteunen.

- Een sterk minimabeleid om armoede te voorkomen, zoals het voorportaal schuldhulpverlening, gezondheidszorg versterken.
- Een budget voor verenigingen (met minimale administratie) om de mogelijkheid te bieden kinderen te ondersteunen die dit nodig hebben.
- Initiatieven van inwoners die bijdragen aan het “Zorgen voor Elkaar” ruimhartig ondersteunen (Duo-fietsenplan, Woonhof Sellingen etc).
- Gezinsondersteuning en jeugdhulp dichtbij en laagdrempelig in de dorpen organiseren.
- De toegang voor voorzieningen voor onze kwetsbare inwoners (hulp bij huishouden, dagbesteding en begeleiding) eenvoudig inrichten en de ondersteuning zo dichtbij mogelijk organiseren.

Jeugd en ouderen

Het is belangrijk om als gemeente te **investeren in de jeugd**. Immers, de jeugd heeft de toekomst! Hiernaast is de **zorg voor ouderen** even belangrijk. Voor beiden groepen wil CDA Westerwolde zich hard maken.

- Kwalitatief goed onderwijs leveren. Wij zetten ons in voor het behoud van de identiteit van de aanwezige scholen, onder de voorwaarde dat de kwaliteit van het onderwijs altijd het uitgangspunt blijft. In bijna alle gemeenten is het openbaar onderwijs verzelfstandigd, we willen onderzoeken of dit voor onze gemeente ook een goede optie is.
- Goede voorzieningen voor jongeren én ouderen. We zien hierin een belangrijke rol weggelegd voor de (sport-) verenigingen, de jeugdcentra en de dorpshuizen. Waar nodig moeten jongeren en ouderen goede hulp en ondersteuning ontvangen van betrokken organisaties. Wij willen in gesprek blijven met jong en oud om dit verder vorm te geven.
- Sporten moet voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor mensen met een beperking of een laag inkomen. Hierbij willen we samen met de sportverenigingen optrekken om dit mogelijk te maken. Het teruglopend aantal vrijwilligers bij verenigingen verdient de aandacht. Sport is belangrijk voor jong, én oud! Het houdt mensen fit en gezond, maar het is ook een belangrijk onderdeel van de leefbaarheid in onze gemeente. Sporten brengt mensen samen.

Cultuur

Westerwolde kenmerkt zich door een onderscheidend landschap, rijk erfgoed en opmerkelijke artistieke en culturele uitingen. Voorbeelden zijn Montmartre, Carnaval en de Giezelbaargbloazers.

Deze zijn bevorderlijk voor de **sociale samenhang en leefbaarheid** van de gemeente. Bovendien dragen ze bij aan andere beleidsterreinen, zoals onderwijs en toerisme. Als CDA zetten we ons in voor het **behoud en de doorontwikkeling van ons erfgoed en ons artistieke en culturele klimaat.**

Veilig over straat & veilig wonen

Een veilige gemeente

Westerwolde wordt door veel inwoners ervaren als een veilige plattelandsgemeente. Een gemeente **waar kinderen onbezorgd alleen over straat kunnen gaan en ouderen zich thuis veilig voelen**. Toch is er geen reden om achterover te leunen. Veel inwoners hebben nog steeds grote zorgen over de veiligheidssituatie. De veiligheid is van groot belang. Het CDA kijkt kritisch naar de huidige veiligheid.

- De politie dichtbij houden. CDA Westerwolde is voorstander van een politiebureau in Ter Apel en een politiepost in Bellingwolde. Lokale wijkagenten zijn dichtbij en benaderbaar bij overlast.
- Onveilige verkeerssituaties oplossen. Hierover wil CDA Westerwolde in gesprek blijven met de inwoners. Iedereen moet zich veilig kunnen verplaatsen in onze gemeente.
- Hulpdiensten dichtbij houden, zoals de ambulancepost in Vlagtwedde. De oproeptijd en bereikbaarheid van hulpdiensten is letterlijk van levensbelang.
- Voor iedereen een veilig thuis bieden. Brandveiligheid vormt een grote uitdaging. De uitgestrektheid van ons gebied maakt dat niet op alle locaties bluswater voorhanden is. Het is dus van groot belang dat inwoners investeren in brandpreventie. De “brandweervrouw” had hierin een belangrijke voorlichtende rol en kwam bij de inwoners thuis. Deze functie is echter wegbezuinigd. CDA wil dat deze functie weer in ere wordt hersteld en er geïnvesteerd wordt in brandpreventie. Zo zorgen we ervoor dat het niet alleen veilig op straat is, maar ook bij de inwoners thuis.
- Stoppen met de extra opvang van "Veilige Landers". Ter Apel kan niet langer de enige opvanglocatie zijn. Ook andere gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid gaan nemen.
- De COA-gelden beschikbaar stellen voor verbetering van de leefbaarheid voor de inwoners van Ter Apel. De COA gelden zijn bedoeld als compensatie voor de overlast. Deze gelden verdwijnen nu in de algemene middelen van de gemeente. Gelet op de overlast in Ter Apel vinden wij dat deze gelden aan de inwoners van dit dorp ten goede moet komen.

De gemeente financieel op orde

Een financieel gezonde gemeente

De **financiële situatie** van de gemeente Westerwolde **staat sterk onder druk**. Er komen grote uitgaven op ons af, waarvoor niet voldoende geld kan worden gereserveerd. Bijvoorbeeld het onderhoud van onze bruggen, wegen, het groenonderhoud, het onderhoud van gebouwen (incl. de huisvesting van onze scholen) en de stijgende kosten op de Hulp bij het Huishouden.

Inmiddels zijn wij koploper in Noord-Nederland met de hoogste woonlasten per huishouding. In de afgelopen vier jaar zijn de woonlasten voor huishoudens met tientallen procenten gestegen, voor ondernemers zelfs nog meer.

Dit betekent dat **verdere lastenverzwaring** dan trendmatig, wat ons betreft **niet aan de orde** is en dat er nauwelijks ruimte is voor nieuw beleid en extra investeringen.

Om de gemeentelijke **financiële huishouding weer op orde** te krijgen zullen er dan ook pijnlijke keuzes gemaakt moeten worden. Daar willen we het **eerlijke verhaal** over vertellen. Deze keuzes zullen gevolgen hebben voor ons allen. We zullen een beroep doen op de zelfredzaamheid en de kracht van onze dorpen. Wij zien het als onze plicht om inwoners te blijven faciliteren en er samen de schouders er onder te zetten.

- Initiatieven van inwoners stimuleren om zelf actief hun leefomgeving te versterken en hiervoor een budget beschikbaar stellen.
- Een beroep doen op de zelfredzaamheid van onze inwoners waar dit maar enigszins mogelijk is.
- Een beroep doen op de zelfredzaamheid van dorpen en verenigingen om voorzieningen in stand te houden. Bijvoorbeeld door onze inwoners en organisaties te betrekken bij de instandhouding van onze zwembaden.
- Onderzoeken of een deel van de gemeentelijke gebouwen kan worden overgedragen aan de gebruikers en een deel kan worden verkocht.
- De gemeente beperkt zich zoveel mogelijk tot haar kerntaken en we onderzoeken de mogelijkheden voor de verzelfstandiging van onderwijs, logopedie en welzijn.
- Onderzoeken of meer samenwerking met buurgemeenten tot synergie kan leiden en hiermee kosten besparen.

Ambitieuus en verantwoord

Ons verkiezingsprogramma is ambitieus en kan de indruk wekken dat voor de uitvoering van onze speerpunten alleen maar meer geld uitgegeven moet worden. We vinden het dan ook belangrijk om te benadrukken dat wij bij de uitvoering van deze speerpunten het uitgangspunt hanteren dat dit op een verantwoorde wijze gebeurt.

Dit betekent dat dit vorm krijgt vanuit een solide en **toekomstbestendige begroting**. Dat betekent ook een organisatie die effectief en efficiënt wordt ingericht en aangestuurd. Hierbij zetten wij in op **zo laag mogelijke lasten voor onze inwoners**. Er zal dan ook geen sprake zijn van en-en-en, maar van of-of. **Nieuw beleid ten koste van oud beleid**. Dit vraagt om moeilijke beslissingen. Wat gaan we niet meer doen om nieuwe ontwikkelingen de ruimte te geven?

Wij zijn klaar om deze verantwoordelijkheid te nemen en willen samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, vanuit een solide financiële en toekomstbestendige gemeentelijk organisatie bouwen aan een mooi, ondernemend en levendig Westerwolde.